Lieta Nr. 670021816
SKA-759/2017
Administratīvo lietu departaments

Latvijas Republikas Augstākā tiesa
LĒMUMS
Rīgā 2017.gada 15.jūnijā

Augstākā tiesa šādā sastāvā:
tiesnese Ilze Skultāne,
tiesnese Vēsma Kakste,
tiesnese Veronika Krūmiņa,

rakstveida procesā izskatīja /pers. A/ blakus sūdzību par Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 15.decembra lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicējs /pers. A/ nosūtīja iesniegumu AS „Sadales tīkls" (turpmāk arī – sabiedrība), lūdzot izsniegt šādu dokumentu apliecinātas kopijas: 1) sabiedrības izsniegtos tehniskos noteikumus, kas izsniegti pieslēguma ierīkošanai konkrētā citai privātpersonai piederošā nekustamajā īpašumā; 2) dokumentus, kas apliecina, ka pieslēgums šajā nekustamajā īpašumā ir ierīkots atbilstoši sabiedrības izsniegtajiem tehniskajiem noteikumiem; 3) tehnisko shēmu pieslēgumam, kas ierīkots šajā nekustamajā īpašumā. Vienlaikus pieteicējs lūdza sabiedrībai norādīt, kāda ir esošā pieslēguma šajā nekustamajā īpašumā atļautā slodze.

Sabiedrība nosūtīja pieteicējam atbildes vēstuli, kurā informēja, ka viņa pieprasītā informācija attiecas tikai uz darījumā par pieslēguma ierīkošanu iesaistītajām pusēm, kā arī sabiedrība esot apņēmusies nodrošināt viņiem pieejamās informācijas konfidencialitāti saskaņā ar Komerclikuma 19.panta nosacījumiem un darījuma dalībnieki saskaņā ar Civillikuma 1474.pantu nav atsevišķi vienojušies par to, ka darījums var tikt darīts zināms atklātībai. Tāpēc ar pieteicēju interesējošiem jautājumiem par elektroenerģijas pieslēgumu konkrētajā nekustamajā īpašumā viņam esot jāvēršas pie īpašuma īpašnieka vai valdītāja.

[2] Pieteicējs vērsās administratīvajā tiesā, pārsūdzot sabiedrības bezdarbību – pieprasīto dokumentu neizsniegšanu un atbildes nesniegšanu pēc būtības uz viņa iesniegumu, kā arī lūdzot izsniegt prasīto informāciju un sniegt atbildi pēc būtības.

[3] Ar 2016.gada 15.decembra lēmumu tiesnesis atteica pieņemt pieteikumu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktu.

Lēmuma pamatojumā norādīts, ka sabiedrība ir komercsabiedrība, kas darbojas privāto tiesību jomā, un, izskatot pieteicēja iesniegumu, tā nepilda kādu iestādes funkciju publisko tiesību jomā. Tāpēc tā neveic faktisko rīcību Administratīvā procesa likuma izpratnē, neizsniedzot pieteicēja pieprasīto informāciju un neatbildot uz iesniegumu pēc būtības.

[4] Pieteicējs par rajona tiesas tiesneša lēmumu iesniedza blakus sūdzību. Tajā norādīts, ka sabiedrība, izsniedzot tehniskos noteikumus pieslēguma ierīkošanai un akceptējot izveidoto pieslēgumu, rīkojas publisko tiesību jomā, jo pilda valsts pārvaldes uzdevumu – saskaņā ar Elektroenerģijas tirgus likuma 9.panta otro daļu nodrošina sistēmas dalībniekiem nepieciešamo pieslēgumu attiecīgai sistēmai saskaņā ar regulatora noteiktajiem vienotiem sistēmas pieslēguma noteikumiem. Līdz ar to pieteicēja iesniegums attiecoties uz sabiedrības kompetencē esošiem publisko tiesību jautājumiem.

Motīvu daļa

[5] Visupirms norādāms, ka pieteicēja prasījumu nav pamata apspriest pēc Iesniegumu likuma, jo šis likums piemērojams, ja privātpersona vēlas līdzdarboties valsts pārvaldē. Tas noteic atbilžu sniegšanas kārtību uz privātpersonu vēstulēm un iesniegumiem, kuros izteikti ierosinājumi, iebildumi vai priekšlikumi labākai valsts pārvaldei (*sal. arī Augstākās tiesas 2014.gada 28.augusta lēmuma lietā Nr. SKA-844/2014 6.punkts*).

Izskatāmajā gadījumā pieteicējs lūdzis izsniegt informāciju AS „Sadales tīkls". Šāds informācijas pieprasījums apspriežams pēc Informācijas atklātības likuma normām.

[6] Informācijas atklātības likuma 2.panta pirmā daļa noteic, ka šā likuma mērķis ir nodrošināt, lai sabiedrībai būtu pieejama informācija, kura ir iestādes rīcībā vai kuru iestādei atbilstoši tās kompetencei ir pienākums radīt, un ka šis likums nosaka vienotu kārtību, kādā privātpersonas ir tiesīgas iegūt informāciju iestādē un to izmantot. Atbilstoši minētā likuma 1.panta 4.punktam par iestādi šā likuma izpratnē uzskatāma arī persona, kas īsteno pārvaldes funkcijas un uzdevumus, ja tā informācijas apritē ir saistīta ar attiecīgo funkciju un uzdevumu izpildi.

Tādējādi AS „Sadales tīkls" rīcība, neizsniedzot pieteicējam viņa pieprasīto informāciju, būtu pārbaudāma administratīvā procesa kārtībā atbilstoši Informācijas atklātības likuma normām, ja būtu konstatējams, ka AS „Sadales tīkls" nav sniegusi informāciju saistībā ar tās veiktu valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu.

[7] Energoapgāde ir enerģētikas jomā veicama komercdarbība, kuru regulē valsts, lai nodrošinātu lietotāju iespējas saņemt nepārtrauktus, drošus

un kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus elektroenerģijas tirgū. Elektroenerģijas tirgū sabiedriskos pakalpojumus, tostarp nodrošinot lietotāju pieeju elektroenerģijas sadales sistēmai, sniedz komersanti, kuri ir saņēmuši attiecīgu licenci sabiedrisko pakalpojumu sniegšanai. Savukārt šo sabiedrisko pakalpojumu sniegšanu, arī lai aizstāvētu lietotāju intereses, regulē un uzrauga sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāde – Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (*sk. Enerģētikas likuma 1.panta 7. un 9.punktu, 5. un 6.pantu, Elektroenerģijas tirgus likuma 2.–5.pantu, 9.pantu un likuma „Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem" 1.–7.pantu*).

[8] AS „Sadales tīkls" ir elektroenerģijas sadales sistēmas operators, kurš atbildīgs par elektroenerģijas plūsmu vadību sadales sistēmā atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 6.pantam.

Atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 8.panta otrajai daļai Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija nosaka vienotus sistēmas pieslēguma noteikumus elektroenerģijas ražotājiem un lietotājiem, kā arī pieslēguma maksas noteikšanas metodiku. Atbilstoši minētā likuma 9.panta otrajai daļai sistēmas operatoram tā licences darbības zonā un termiņā ir pastāvīgas saistības nodrošināt sistēmas dalībniekiem nepieciešamo pieslēgumu attiecīgai sistēmai saskaņā ar regulatora noteiktajiem vienotiem sistēmas pieslēguma noteikumiem, ja sistēmas dalībnieks izpilda sistēmas operatora noteiktās tehniskās prasības pieslēguma ierīkošanai. Pamatojoties uz minētajām tiesību normām, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas padome pieņēmusi 2016.gada 17.marta lēmumu Nr. 1/6 „Sistēmas pieslēguma noteikumi elektroenerģijas sistēmas dalībniekiem" (prot. Nr.10, 5.p.).

Pieteicēja ieskatā, AS „Sadales tīkls", saskaņā ar minēto padomes lēmumu izsniedzot tehniskos noteikumus pieslēguma ierīkošanai un akceptējot izveidoto pieslēgumu, rīkojas publisko tiesību jomā, jo atbilstoši Elektroenerģijas tirgus likuma 9.panta otrajā daļā noteiktajam pilda valsts pārvaldes uzdevumu. Tam nevar piekrist.

[9] Atbilstoši padomes lēmuma 4. un 5.punktam sistēmas lietotājs iesniedz sistēmas operatoram pieteikumu pieslēguma ierīkošanai vai esošā pieslēguma atļautās slodzes izmaiņai. Secīgi sistēmas operators atbilstoši lēmuma 7.punktam izsniedz pieslēguma līgumu vai atbilstoši lēmuma 8.punktam izsniedz tehniskos noteikumus, kuros nosaka pieslēguma vietu un tehniskās prasības pieslēguma ierīkošanai. Pēc tehnisko noteikumu izsniegšanas atbilstoši lēmuma 11.punktam sistēmas operators un sistēmas lietotājs, ievērojot lēmuma 12.punktā noteiktos nosacījumus, rakstveidā vienojas par būvprojekta izstrādes organizēšanu, pieslēguma ierīkošanas gaitu, pieslēguma ierīkošanas finansēšanas kārtību, ieskaitot finanšu garantijas, ja tādas ir nepieciešamas, pieslēguma ierīkošanai nepieciešamo iekārtu un materiālu piegādātāja izvēli, kā arī par citām sistēmas operatora un sistēmas lietotāja saistībām un tiesībām līdz pieslēguma līguma noslēgšanai. Iepriekš minētās darbības tiek veiktas, lai nodrošinātu sistēmas pieslēguma ierīkošanu konkrētajam lietotājam. Par pieslēgumu sistēmas operators un lietotājs slēdz pieslēguma līgumu, kas ir privāttiesisks līgums (*sk., piemēram, Balodis K. Ievads civiltiesībās. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC,2007,177.–178.lpp.*).

No minētā izriet, ka Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija, regulējot elektroenerģijas tirgū sniedzamos sabiedriskos pakalpojumus, nosaka vienotus sistēmas pieslēguma noteikumus, taču, atbilstoši tiem ierīkojot pieslēgumu un slēdzot pieslēguma līgumu, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs un lietotājs rīkojas privāto tiesību jomā.

Turklāt Elektroenerģijas tirgus likuma 9.panta otrā daļa nedeleģē sistēmas operatoram valsts pārvaldes funkciju vai uzdevumu, bet gan noteic komersanta kā sabiedriskā pakalpojuma sniedzēja pienākumus elektroenerģijas tirgū. Uz citām tiesību normām, kas ietvertu norādi par valsts pārvaldes funkcijas vai uzdevuma deleģēšanu komersantam – sistēmas operatoram – pieteicējs nav norādījis.

[10] Ņemot vērā minēto, Administratīvās rajona tiesas tiesnesis pareizi atteicis pieņemt pieteikumu, pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 191.panta pirmās daļas 1.punktu.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 323.panta pirmās daļas 1.punktu un 324.panta pirmo daļu, Augstākā tiesa

nolēma

atstāt negrozītu Administratīvās rajona tiesas tiesneša 2016.gada 15.decembra lēmumu par atteikšanos pieņemt pieteikumu, bet /pers. A/ blakus sūdzību noraidīt.

Lēmums nav pārsūdzams.

Tiesnese I.Skultāne

Tiesnese V.Kakste

Tiesnese V.Krūmiņa